

Emolehmäwebinaari 11.1.2023



Sini Mustonen, hankevastaava

-työskentelen ProAgria Itä-Suomessa Pohjois-Karjalan alueella hanketyössä

-emolehmätuotannosta käytännön kokemusta työstä ja tuotannon suunnan muutokseen liittyvistä tekijöistä

-työkokemusta eläinaineksen parantamiseen liittyvistä asioista ja jalostuksesta

Sini Mustonen 050-3418520 sini.k.mustonen@proagria.fi

Tilatasolla olevat vaatimukset ja lähtökohdat

- Onko tilalla minkälainen omavaraisuusaste ja konekalusto
- Minkälaisella budjetilla voidaan lähteä laajentamaan tuotantoa tai muuttamaan tuotantosuuntaa
- Onko rakennukset hyödynnettävissä emolehmäkarjan asettamiin vaatimuksiin
- Yrittäjien kokemus ja ammattitaito eläintenhoidosta
- Kuinka hankkia emolehmiä tilalle, jos tilalla ei ole ennestään eläimiä
- Minkälaisia eläimiä voi ja kannattaa ostaa
- Kuinka tilan pellot ja laitumet sopivat tuotantoon



Poikimakausi ja tilakohtainen rytmitetty kierto

- Poikimakauden rytmittäminen pienentää tautipainetta
- Selkeä ja hyvin ajoitettu poikimakausi lisää kannattavuutta
- Vieroitusikäiset vasikat on helpompi saada eteenpäin omana ryhmänään
- Ruokinta on tehokkaammin hyödynnettävissä samassa tuotantovaiheessa olevilla eläimillä
- Mikä poikimakauden ajankohta soveltuu tilalle parhaiten, kevät vai syys?
- Emolehmille on suositeltavaa tehdä tiineystarkastus kahden kuukauden kuluttua astutuskauden lopusta, koska tyhjät emolehmät tulee poistaa karjasta tai sijoittaa eri ryhmään

Tilan tuotantomuoto

- Aluksi tulee miettiä, jotta mikä tuotantomuoto sopii tilalle
- Riittääkö tilan peltokapasiteetti vasikoiden loppukasvatukseen vai meneekö vasikat välitykseen
- Haluaako tila keskittyä olemaan tuotantokarja ja myydään hiehoja uudistuseläimiksi
- Vai keskitytäänkö heti alusta alkaen jalostuskarjaan ja panostetaan puhtaisiin rotu valintoihin
- Eläinaineksen valinnassa hyvä huomioida tilatasolla olevat vaatimukset sekä yrittäjän kiinnostus
- Laadukkaaseen emoainekseen tulee pyrkiä heti alusta alkaen

Emolehmätuotannon perusteet

- Perinteisessä emolehmätuotannossa on tarkoitus tuottaa liharotuisia vasikoita, jotka kasvatetaan teurasikään asti tilalla tai myydään muille tiloille kasvamaan
- Vasikka elää ensimmäiset kuukaudet emänsä maidolla ja korsirehun käyttö lisääntyy vasikalla sen kasvaessa
- Vasikka vieroitetaan emosta puolen vuoden ikäisenä, jolloin se yleensä myydään ”**Hyvä emolehmä voi tuottaa yli kymmenen vasikkaa elämänsä aikana**”
- Liharotuiset naudat soveltuvat paremmin emolehmätuotantoon kuin lypsyrotuiset, koska ne tuottavat vähemmän maitoa ja enemmän lihaa
- Kun vasikka on vieroitettu emostaan, emolehmä ei tuota maitoa, vaan se on joutilaana ja emot tulisi olla jo uudestaan tiinenä vasikoiden vieroitusvaiheessa

Emotuotannon ruokinnan edellytyksiä

- Rehuanalyysit
- Ruokinta kuntoluokan mukaan ja tuotantovaiheen mukaan
 - Kuntoluokka emolehmillä pitäisi pysyä lähes samana koko vuoden
- Kivennäisiä tarjolla ympäri vuoden
- Laidunkaudella oikea laidunkierto tehostaa nurmen käyttöä
- Ruokintasuunnitelma
- Kasvaville omat ryhmät
 - Siitossonni astuu emolehmät noin kahden kuukauden mittaisella astutuskaudella
 - Astutuskausi määrittää myös poikimakauden pituuden
- Ruokinnan onnistuminen on emolehmätuotannossa erittäin tärkeää, koska silloin vältetään hedelmällisyshäiriöitä ja poikimavaikeuksilta



Emolehmän tärkeimmät ominaisuudet

- Hedelmällisyys
- Hyvät emo-ominaisuudet
- Luonne on tärkeä, käsittelyn mahdollisuudet tarvittaessa
- Rakenne tärkeä, sopivan kokoinen emo
- Tilan tuotantomalliin soveltuva eläin
- Emon tuotannon jatkuvuuden edellytys on elävä ja hyvä vasikka
- Poikimisia kannattaa kirjata ylös; ongelmalliset poikijat pois karjasta



Astujasonnin ominaisuudet

- Hyvä luonne on tärkeä, käsiteltävyys
- Kestävä rakenne
- Ruholuokituksen periytyminen
- Helpot poikimiset, ei periytä liian suuria vasikoita poikimisessa, mutta päiväkasvut olisi hyvät
- Puhdasrotuinen sonni on hyvä siitossoppi, kantakirjakelpoinen
- 1-1,5 vuotias sonni = 10-15 emon lauma
- Yli 2 vuotias sonni = 25-30 emon lauma



Hedelmällisyys ja siihen vaikuttavat tekijät

- Ruokinta vaikuttaa suoraan tiinehtyvyyteen
- Kuntoluokan seuraaminen tärkeää
- Selkeä ja tavoitteellinen kierto sekä lyhyt poikimakausi on perusedellytys tuottavalle toiminnalle
- Poikimakausi ja astutuskausi; sonni pois laumasta astutuskauden päätteeksi
- Hiehojen ruokinta vaatii panostusta vieroituksen yhteydessä ja sen jälkeen; uudistukseen jätettävät hiehot ja teuraaksi kasvatettavat hiehot
- Rotuvallinnalla on vaikutusta sukukypsyyteen
- Kiimantarkkailu ja keinosiemennys



Emojen tiineystarkastus

- Tyhjän emon pito sisäruokintakaudella maksaa emon rodusta ja kuntoluokasta riippuen 600 eurosta jopa 1100 euroon
- Tuotantopanosten kallistuessa tyhjien emojen pitäminen karjassa on yhä kalliimpaa
- Naudanlihantuotannon ympäristönäkökulmat = Mitä enemmän joukossa on tyhjiä, sitä huonommalta näyttää naudanlihantuotannon ympäristöystävällisyys

(Nauta-lehti)



Emojen tiineystarkastukset ovat yleistyneet voimakkaasti viimeisen 10 vuoden aikana, mikä on erittäin toivottava kehityssuunta niin talouden, jalostuksen kuin ympäristönäkökulmien kannalta.

Vasikan hoito ja vieroitus

- Ternimaidon saatavuudesta huolehtiminen
- Korvamerkkien laitto ensimmäisen vuorokauden aikana
- Nupoutus
- Vieroitusikä on noin 6 kuukauden iässä (4-7kk)
- Vasikkapiilot ruokinnan suhteen tärkeitä, vasikat saavat lisärehua kasvua varten
- Kaikki saman ikäluokan vasikat vieroitetaan kerralla
- Tärkein tekijä emotilan tuloksen kannalta on vasikoiden hyvät päiväkasvut
- Vasikat ovat emotilan päätuote, joten niiden määrä sanelee pitkälti tilan taloudellisen tuloksen. Mitkä kaikki tekijät vasikoiden määrään vaikuttavat, ja miten kannattaa menetellä oman tilan vasikkaluvun maksimoimiseksi? (Nauta-lehti)



Rakennukset

- Yli 10m² / emo + vasikka
- Työvaiheiden sujuvuus oikeanlaisissa rakennuksissa
- Eläinten ryhmittelyyn onnistuminen
- Lannan poisto ja kuivittaminen
- Vasikoiden hoito ja poikimisten valvonta
- Jaloittelutarha
- Pesumahdollisuudet, hygienia

ProAgria